

Innst. S. nr. 168

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra sosialkomiteen

Dokument nr. 8:48 (2004-2005)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Trond Giske og Sigvald Oppebøen Hansen om dispensasjon for bingolokaler fra lov om vern mot tobakksskader

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at lov om vern mot tobakksskader praktiseres slik at bingolokaler gis anledning til å tilby enkel servering."

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstillerne til at det fra 1. juni 2004 ble innført røykeforbud på serveringssteder, og at Sosial- og helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet mener at endringen av tobakksskadeloven også skal omfatte bingolokaler med enkel servering.

Det påpekes at det i bingolokaler hvor det serveres kaffe, nå kreves totalt røykeforbud, mens røyking er tillatt i bingolokaler uten servering dersom de har en egen røykedel som er atskilt fra den røykfrie delen etter nærmere regler.

Forslagsstillerne framholder at hensikten med endringene i tobakksskadeloven er å gi ansatte og besøkende en rett til et røykfritt arbeids- og oppholdsmiljø, og mener dette fortsatt må ligge til grunn dersom dispensasjoner fra loven skal gis, slik at det ikke skal være mulig for ordinære serveringssteder å omgå loven ved å begynne med bingo.

Forslagsstillerne mener det er mulig å ivareta målet om røykfri luft og samtidig gi mulighet for enkel servering ved at bingoer med røykeavdeling får anledning til enkel servering som for eksempel organiseres gjennom automater og at salg bare skjer i den røykfrie delen, og slik at serveringen ikke har et omfang som gjør det påkrevd med ekstra rydding i røykedelen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bjarne Håkon Hanssen, Britt Hildeng, Asmund Kristoffersen og Gunn Olsen, fra Høyre, Beate Heieren Hundhammer, Bent Høie og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Fremskrittspartiet, lederen John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo og Sigbjørn Mølvik, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Per Steinar Osmundnes, og fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, viser til at forslagsstillerne viser til at en konsekvens av forbudet mot røyking i serveringslokaler er at bingoer som ønsker å servere f.eks. kaffe, må være røykfrie, mens bingolokaler generelt kan ha fysisk atskilte røykelokaler. Forslagsstillerne mener at det bør være åpning for en mer fornuftig praktisering av loven, slik at en kan få dispensasjon for enkel servering i bingolokaler som åpenbart ikke er serveringssted, og hvor en ivaretar kravet om et røykfritt arbeidsmiljø.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at bakgrunnen for at røykeloven ble formulert strengt knyttet til definisjonen av servering og serveringssted, er at en ikke ønsket smutthull i loven og dermed konkurransevridning. Det må for eksempel ikke være mulig for en kafé å starte med bingospill for dermed å få unntak fra loven.

Det nye forbudet mot røyking på serveringssteder har nå fått virke i snaut ett år. Flertallets inntrykk er at loven har hatt store positive virkninger på arbeidsmiljøet i serveringsbransjen, og at mange av de mulige problemene som det ble pekt på i forhold til håndheving av loven, har uteblitt.

Komiteen viser til at Sosial- og helsedirektoratet har funnet grunn til å sende et brev datert 9. mars 2005 til tilsynsrepresentantene i landets kommuner, fylkes-

menn og Direktoratet for arbeidstilsynet m/distriktskontorene. Hensikten med brevet er å sikre lik praktisering av loven.

Ett av hovedpunktene som tas opp i brevet, er bingo-lokaler. Komiteen viser til at tobakksskadeloven § 6 åpner for mulighet for å gi dispensasjon fra røykeforbudet til serveringssteder enkeltvis. Det er pekt på at regelen kan brukes der det virker sterkt urimelig å følge hovedregelen. Komiteen er kjent med at med en gang loven ble vedtatt, var det noe ulik praksis med hensyn til å gi dispensasjon for bingo-lokaler, men at praksisen etter hvert ble skjerpet inn slik at alle i realiteten fikk avslag. Dette er også bakgrunnen for forslaget i Dokument nr. 8:48 (2004-2005). Komiteen er derfor tilfreds med at brevet fra Sosial- og helsedirektoratet åpner for at tilsynsmyndighetene kan ha en mer liberal praktisering av dispensasjonsadgangen for bingo-lokaler. I brevet skriver direktoratet:

"Sett i lys av tobakksskadelovens formål om å begrense de helseskader som bruk av tobakk medfører, er det tvilsomt om medbrakte vannflasker/termos og lignende er "servering" i lovens forstand."

Det skriver videre:

"Eksempler på tilfelle hvor tilsynsmyndighetene kan vurdere å gi dispensasjon kan være bingoer hvor det kun foregår servering av kaffe fra automat og lignende."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener dette er en presisering av mulighet for dispensasjonsadgang som er mer i samsvar med det som var Odelstingets intensjon. Flertallet legger til grunn at Direktoratet for arbeidstilsynet som har ansvaret for større geografiske områder, sikrer en lik behandling av denne type dispensasjonsøknader i hele landet. Med dette mener flertallet at forslagsstillernes intensjon er ivaretatt, og foreslår å vedlegge dokumentet protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at forslagsstillerne er bekymret over at fortolkningen av tobakksskadeloven har ført til at bingo-lokaler ikke lenger har mulighet til å kunne tilby sine kunder noen form for servering dersom det skal kunne tillates at det røykes i lokalet. Denne bekymringen har medført at man fremmer det foreliggende forslaget om at lov om vern mot tobakksskader praktiseres slik at bingo-lokaler gis anledning til å tilby enkel servering.

Disse medlemmer er enig med forslagsstillerne i at den meget strenge norske røykeloven gir noen underlige og meget uheldige konsekvenser. Forslagsstillerne, som selv stemte for røykeforbudet ved skjenke- og serveringssteder, peker i sitt forslag på ett av disse. Disse medlemmer stiller seg uforstående til hvorfor en skal kunne skille mellom at dersom en driver med bingo, så skal en kunne få drive med enkel servering, mens dersom en restaurant ønsker å etablere

et ubetjent røykerom, så skal denne ikke få lov. Disse medlemmer vil vise til at Regjeringen i Ot.prp. nr. 23 (2002-2003) om lov om endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader, begrunner forslaget om røykfrie serveringssteder med at ansatte innen serveringsbransjen også skal ha rett til et røykfritt arbeidsmiljø. Dette var ett av de helt bærende element for røykeforbudet som er innført for alle skjenke- og serveringssteder i Norge. Røykeforbudet ved samtlige skjenke- og serveringssteder fikk støtte fra samtlige partier i Stortinget med unntak av Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer er fortsatt av den mening at det norske røykeforbudet ved skjenke- og serveringssteder har gått altfor langt, men innser at stortingsflertallet fortsatt synes å ha den samme meget restriktive linjen på dette feltet, slik at det ikke er grunnlag for en ny runde om røykeforbudet på dette tidspunktet. Virkningen av dette forbudet har utvilsomt fått store konsekvenser omsetningsmessig for mange skjenke- og serveringssteder, mens andre rapporterer om tilnærmet lik omsetning. Noen restauranter er også gått konkurs. Disse medlemmer er av den mening at det burde kunne finnes en løsning på de problemer som er oppstått som følge av et totalforbud mot røyking på skjenke- og serveringssteder, slik at interessene til serveringspersonalet, eierne, ikke-røykerne og røykerne kunne bli ivaretatt. Disse medlemmer mener at ubetjente røykerom ville kunne fange opp alle disse gruppens interesser, også bingo-lokalenes. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader slik at det blir tillatt med ubetjente røykerom ved landets skjenke- og serveringssteder."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader slik at det blir tillatt med ubetjente røykerom ved landets skjenke- og serveringssteder.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til dokumentet og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:48 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Trond Giske og Sigvald Oppebøen Hansen om dispensasjon for bingo-lokaler fra lov om vern mot tobakksskader – vedlegges protokollen.

Oslo, i sosialkomiteen, den 19. april 2005

John I. Alvheim
leder

Bent Høie
ordfører